

ANALYYSI

Yritysten maksuvaikeudet koronapandemiassa – laskelmia yritysaineistolla

Suomen talous | 22.04.2020 | Juuso Vanhala

KIRJOITTAJA

Juuso Vanhala
Ennustepäällikkö

Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitustoimet ovat vaikuttaneet kansantalouteen voimakkaasti ja nopeasti. Taloudellisten vaikutusten etulinjassa ovat yritykset, joista monien liikevaihto on supistunut voimakkaasti tai jopa kokonaan romahtanut lähes yli yön. Vaikka kriisi on osunut yrityksiin hyvin nopeasti ja laaja-alaisesti, pandemian ja rajoitustoimien vaikutukset eivät ole yhtäläiset toimialojen ja yritysten välillä.

Koronapandemian vaikutuksista yritysten taloudellisen tilan nopeaan heikkenemiseen ei ole vielä juurikaan ajantasaista tilastoaineistoa tarjolla, mutta heikkenemiseen viittaavat kaikki

koronapandemian alkuvuokoina tehtyt yrityksille suunnatut kyselyt. Kyselyjen (EK, Keskuskauppakamari, Palta, Suomen Yrittäjät) mukaan valtaosalle yrityksiä koronatilanteesta on koitumassa huomattavia tappioita. Tappiot vaihtelevat toimialoittain, ja erityisesti palvelutoimialoilla tilanne on paikoittain kriittinen.¹

Pandemian rajoitustoimien vaikutuksia yrityksiin voidaan kuitenkin pyrkiä arvioimaan eri tavoin. Nämä arviot eivät ole tarkkoja, sillä ne perustuvat joko kvalitatiiviseen tietoon tai laskelmiin, jotka puolestaan perustuvat moniin oletuksiin. Suomen Pankissa on haarukoitu toimialoittaisia ja kansantaloudellisia tuotannon menetyksiä perustuen erilaisiin oletuksiin eri toimialojen kohtaamista tuotannon menetyksistä sekä toimialojen yritysten kustannusten sopeutumisesta.² Suomessa Puttonen ym. (2020) ovat laskelmissaan arvioineet liikevaihdon romahtamisen vaikutuksia matkailu- ja ravintolapalveluiden yritysten ahdinkoon yritysten tilinpäätöstietojen avulla, mittaamalla kuinka kauan yritysten kassat kestävät liikevaihdon romahtamisen jälkeen ja kuinka paljon näillä aloilla syntyy kassavajetta.³

Tässä muistiossa esitetään alustavia laskelmia koronakriisin aiheuttamista oletettujen liikevaihdon menetyksien vaikutuksista yritysten kassatilanteeseen ja maksuvaikeuksiin eri toimialoilla. Laskelmissa pyritään tuottamaan karkeita arvioita siitä, kuinka nopeasti yritykset voivat ajautua maksuvaikeuksiin. Laskelmissa seurataan pitkälti Puttosen ym. (2020) lähestymistapaa, joskin käyttäen eri tilastoaineistoa ja erilaisia oletuksia.

Alustavat laskelmat viittaavat Puttosen ym. tapaan siihen, että varsin suuri osa yrityksistä voi joutua maksuvaikeuksiin hyvinkin nopeasti, jo kuukauden sisällä myynnin romahtamisesta. Toimialojen välillä näyttäisi kuitenkin olevan suuria eroja, jotka johtuvat ennen kaikkea toimialoittaisista eroista rajoitustoimien vaikutuksessa yrityksiin, mutta myös yritysten kannattavuudesta ja kassatilanteesta kriisin iskiessä. Samoin makrotoimialojen sisällä yksittäiset alatoimialat voivat poiketa toisistaan merkittävästikin.⁴

Aineisto

Analyysissa käytetään Tilastokeskuksen yritystason tilinpäätösaineistoon perustuvaa CompNet-aineistoa vuodelta 2017.⁵ Mukana CompNet-aineistossa on yksityinen sektori ilman joitakin erityisiä toimialoja.⁶ Aineistossa on kaikkiaan 226 192 yritystä, joita tarkastellaan toimialaluokituksen ns. makrotason ohella kaksinumeroisella tasolla. Aineisto on vuositasona.

Yritysten liikevaihdon romahtus ja kassavaje

Laskelmissa seurataan läheisesti Puttosen ym. (2020) lähestymistapaa, jossa liikevaihdon hetkellisen romahtamisen vaikutuksia matkailu- ja ravitsemusalan yritysten ahdinkoon selvitetään tilinpäätöstietojen avulla. Laskelmissa pyritään Puttosen ym. (2020) tapaan mittaamaan, kuinka kauan yritysten kassat kestävät liikevaihdon romahtamisen jälkeen, ja kuinka suureksi näiden toimialojen kassavaje kasvaa pandemian rajoitustoimia seuraavien kuukausien aikana. Tässä artikkelissa esitetään laskelmia laajemmalle toimialajoukolle, joskin hieman erilaisin oletuksin ja eri aineistolla kuin Puttonen ym. (2020).

Yritysten kassavajeen laskeminen

Yritysten kassojen kestävyyttä arvioidaan tässä laskelmassa yritysten kassatilanteen, liikevaihdon ja keskeisimpien kuluerien avulla. Yrityksen kassavarat ovat likvidejä varoja, jotka yrityksellä on kunakin ajanhetkenä käytössään maksujensa maksamiseen. Kassavaroihin (*cash and cash holdings*) sisältyvät yhtiön käteiset kassavarat sekä pankissa olevat talletukset, sijoitusvarat ja valuuttavarat. Kassavarojen koko vaihtelee toimialoittain. Yritykselle voi syntyä kassavaje, jos tuotot supistuvat hetkellisesti nopeammin kuin kulut, tai jos myyntisaamisten kierto hidastuu.

Taulukko 1.

Yritysten tunnuslukuja makrotoimialoittain (osuusluvuissa mediaani)

<i>Toimiala</i>	<i>Yritysten lkm.</i>	<i>Liikevaihto yhteensä, milj. eur</i>	<i>Väli tuot. kust. /liikevaihto</i>	<i>Työkust. /liikevaihto</i>	<i>Käyttökate /liikevaihto</i>	<i>Kassa /liikevaihto</i>
<i>Teollisuus</i>	<i>20 240</i>	<i>132 619</i>	<i>0,59</i>	<i>0,19</i>	<i>0,13</i>	<i>0,04</i>
<i>Rakentaminen</i>	<i>41 112</i>	<i>36 234</i>	<i>0,50</i>	<i>0,17</i>	<i>0,20</i>	<i>0,03</i>
<i>Kauppa</i>	<i>41 894</i>	<i>117 620</i>	<i>0,76</i>	<i>0,11</i>	<i>0,06</i>	<i>0,03</i>
<i>Kuljetus ja varastointi</i>	<i>20 125</i>	<i>23 610</i>	<i>0,41</i>	<i>0,22</i>	<i>0,26</i>	<i>0,03</i>
<i>Majoitus- ja ravitsemustoim.</i>	<i>12 056</i>	<i>6 976</i>	<i>0,63</i>	<i>0,20</i>	<i>0,11</i>	<i>0,04</i>
<i>Informaatio ja viestintä</i>	<i>10 552</i>	<i>20 991</i>	<i>0,41</i>	<i>0,31</i>	<i>0,13</i>	<i>0,13</i>

<i>Kiinteistöalan toiminta</i>	29 325	10 221	0,68	0,00	0,20	0,14
<i>Ammat. ja tieteellinen toiminta</i>	36 658	15 325	0,36	0,20	0,21	0,10
<i>Hallinnollinen toiminta</i>	14 230	12 297	0,37	0,17	0,21	0,04

Yksinkertaistetussa yrityksen tilinpäätöstä kuvaavassa laskelmassa tuottoja ja kuluja voidaan arvioida vähentämällä liikevaihdosta suurimmat kuluerät, eli välituotekulut ja työvoimakustannukset, jolloin saadaan yrityksen kannattavuutta mittaava käyttökate.⁷

Kassavarojen ja käyttökateen avulla voidaan arvioida yrityksen kykyä kestää myyntiin kohdistuvia sokkeja.⁸ Kun yrityksen myynti (liikevaihto) supistuu ilman kulujen vastaavaa supistumista, sen käyttökate pienenee tai muuttuu negatiiviseksi. Jälkimmäisessä tapauksessa yritys voi lyhyellä aikavälillä käyttää kassavarojaan kulujensa kattamiseen. Siten liikevaihdon ja kulujen erotus tuottaa arvion siitä, kuinka paljon yrityksen kassavarat muuttuvat. Laskemme tätä erotusta kuukausittain. Se, kuinka paljon kulut sopeutuvat myynnin supistumiseen, vaikuttaa keskeisesti laskelmien tulemiin.

Koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien aiheuttamia menetyksiä yritysten liikevaihtoon arvioidaan toimialakohtaisten tuotantotappioprosenttien avulla (taulukko 2)⁹. Koska analyysissä käytetään vuositason aineistoa, myyntitappioluvut kertovat vuositason muutoksista. Kuukausittaiset ja neljännesvuosittaiset myyntitappiot saadaan jakamalla vuosittaiset myyntitappiot kahdellatoista tai neljällä. Tiedot yritysten kassavaroista perustuvat tilinpäätösajankohtaan, eli se on laskentakauden lopun tilanne. Laskelmissa sitä käytetään approksimaationa keskimääräiselle kuukausittaiselle kassatilanteelle.

Laskelmissa esitetään kaksi eri skenaariota:

1. Yritysten liikevaihto supistuu toimialakohtaisten tappioprosenttien mukaisesti ilman muutoksia yritysten kuluissa.
2. Yritysten liikevaihto supistuu toimialakohtaisten tappioprosenttien mukaisesti, mutta yritykset sopeuttavat kulujaan puolet liikevaihtotappion suuruudesta.

Laskelmassa pyritään Puttosen ym. (2020) tapaan mittaamaan, kuinka nopeasti yritysten kassavarat loppuvat liikevaihdon romahtamisen jälkeen, ja kuinka suureksi näiden toimialojen

kassavaje kasvaa talouden rajoitustoimia seuraavien kuukausien aikana.

Tuloksia

Alustavat laskelmat viittaavat Puttosen ym. (2020) tapaan siihen, että varsin suuri osa yrityksistä voi joutua maksuvaikeuksiin hyvinkin nopeasti. Toimialojen välillä näyttäisi kuitenkin olevan suuria eroja, jotka johtuvat ennen kaikkea eroista arvioidun negatiivisen sokin suuruudessa, mutta myös yritysten kannattavuudesta ja kassatilanteesta kriisin iskiessä. Samoin makrotoimialojen sisällä yksittäiset toimialat voivat poiketa merkittävästikin toisistaan, esimerkiksi teollisuudessa (kuvio 1).

Skenaario 1. Liikevaihto romahtaa – kulut eivät muutu

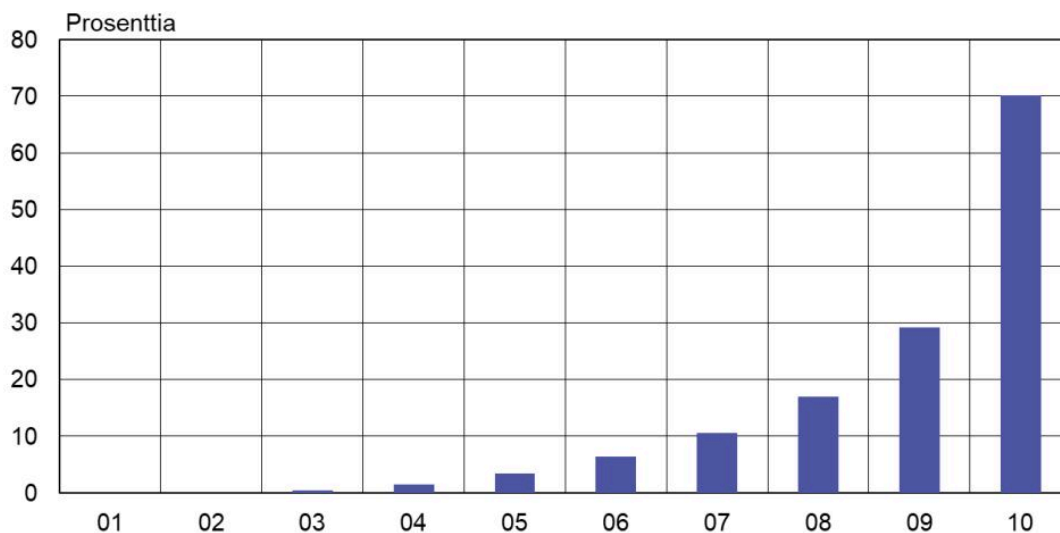
Ensimmäisessä skenaariossa oletetaan, että yritysten liikevaihto supistuu toimialakohtaisten tappioprosenttien mukaisesti ilman, että yritykset pystyvät sopeuttamaan kulujaan. Liikevaihdon supistuminen vaihtelee makrotoimialoittain 15 % (esim. informaatio ja viestintä) ja 75 % (majoitus ja ravitsemustoiminta) välillä tarkastelluilla toimialoilla. Laskelmassa oletetaan, että kaikilla yksittäisen makrotoimialan alatoimialoilla on sama myyntitappioprosentti, vaikka todellisuudessa makrotoimialojen sisällä on vaihtelua kaksinumeroisella tasolla.

Tässä skenaariossa merkittävä osa yrityksistä joutuu maksuvaikeuksiin jo ensimmäisen kuukauden aikana, joskin toimialakohtaiset erot ovat suuria. Määrittelemme yrityksen olevan maksuvaikeuksissa, jos sen kassa menee negatiiviseksi. Ensimmäisen kuukauden aikana maksuvaikeuksiin joutuvien yritysten osuus on suurin majoitus- ja ravitsemustoiminnassa (52 %) sekä kaupan alalla (43 %). Osuudet ovat korkeita myös rakentamisessa (31 %) ja teollisuudessa (31 %). Muilla toimialoilla osuus jää 10–20 prosenttiin. Sama järjestys pätee kolmen kuukauden jälkeen, joskin eniten vaikeuksiin joutuvilla toimialoilla maksuvaikeuksiin joutuvien yritysten osuus on noin 15 prosenttiyksikköä korkeampi, noin 40–70 %.

Suuret erot makrotoimialojen välillä johtuvat ennen kaikkea suurista eroista arvioiduissa myyntitappioissa. Liikevaihdon menetykset eivät kuitenkaan yksinään kerro kuinka syviin maksuvaikeuksiin yritys joutuu. Toimialojen eroihin vaikuttaa myös kassatilanne lähtötilanteessa ja kannattavuus (käyttökate) eri toimialoilla (ks. taulukko 1). Tätä havainnollistaa se seikka, että esimerkiksi teollisuuden eri toimialoilla (toimialat 10–33) maksuvaikeuksiin joutuvien yritysten osuudessa on suhteellisen suuria eroja, vaikka myyntitappioprosentti on oletettu samaksi kaikille teollisuuden toimialoille kaksinumerotasolla.

Kuvio 1.

Yritysten kassavarat suhteessa liikevaihtoon

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

eurojatalous.fi

22.4.2020

On huomattava, että toimialan liikevaihdon menetys ei siis anna suoraa arviota yritysten mahdollisesta hätärahoitustarpeesta. Kannattavat yritykset tai suhteellisen suuren kassan omaavat yritykset kestävät normaalioloissakin osan (esim. suhdanneluonteisista) tuotannollisista tappioista, joten yritysten hätärahoitustarve ei ole suoraan tuotannollisten tappioiden suuruinen.

Toisaalta koko toimialan kassatilanne ei anna oikeaa kuvaa maksuvaikeuksista toimialalla, koska vain osa yrityksistä joutuu määrätyn ajanjakson aikana maksuvaikeuksiin. Jos maksuvaikeuksissa olevien yritysten kassavaje ynnätään maksukykyisten yritysten ylijäämään, saatu toimialan (mahdollisesti positiivinen) luku vähättelee rahoitustarpeen suuruutta, sillä ylijäämäyritykset eivät maksa alijäämäyritysten laskuja. Totuudenmukaisemman kuvan rahoitustarpeesta antaa siten vain maksuvaikeuksissa olevien yritysten alijäämän summa. Ainoastaan vajeyritysten toimialoitteiset kassavajeet esitetään taulukossa 2.

Taulukko 2.

Liikevaihdon menetysten vaikutuksia skenaario 1, miljoonaa euroa

<i>Toimiala</i>	<i>Toimialan</i>	<i>Toimialan</i>	<i>Vajeyritysten</i>	<i>Vajeyritysten</i>
-----------------	------------------	------------------	----------------------	----------------------

	<i>liikevaihdon menetys-%</i>	<i>liikevaihdon menetys, milj.eur/kk</i>	<i>kassa, milj. eur 1 kk</i>	<i>kassa, milj. eur 3 kk</i>
<i>Teollisuus</i>	40 %	-4 421	-1 891	-6 826
<i>Rakentaminen</i>	50 %	-1 510	-600	-2 359
<i>Kauppa</i>	50 %	-4 901	-2 607	-10 314
<i>Kuljetus ja varastointi</i>	40 %	-787	-258	-1 047
<i>Majoitus- ja ravitsemustoim.</i>	75 %	-436	-175	-791
<i>Informaatio ja viestintä</i>	15 %	-262	-29	-108
<i>Kiinteistöalan toiminta</i>	15 %	-128	-19	-75
<i>Ammat ja tieteellinen toiminta</i>	30 %	-383	-83	-354
<i>Hallinnollinen toiminta</i>	30 %	-307	-81	-333

Kun tuloksia verrataan Puttosen ym. (2020) tuloksiin, havaitaan, että myynnin romahtamisen vaikutukset majoitus- ja ravintola-alalla ovat tässä laskelmassa lievemmat.¹⁰ Tämä johtuu ainakin matalammaksi oletetusta myyntitappioprosentista (Puttosella ym. (2020) 80 %, tässä laskelmassa 75 %), yritysten erilaisesta kulurakenteesta sekä mahdollisesti eroista käytetyssä tilastoaineistossa.

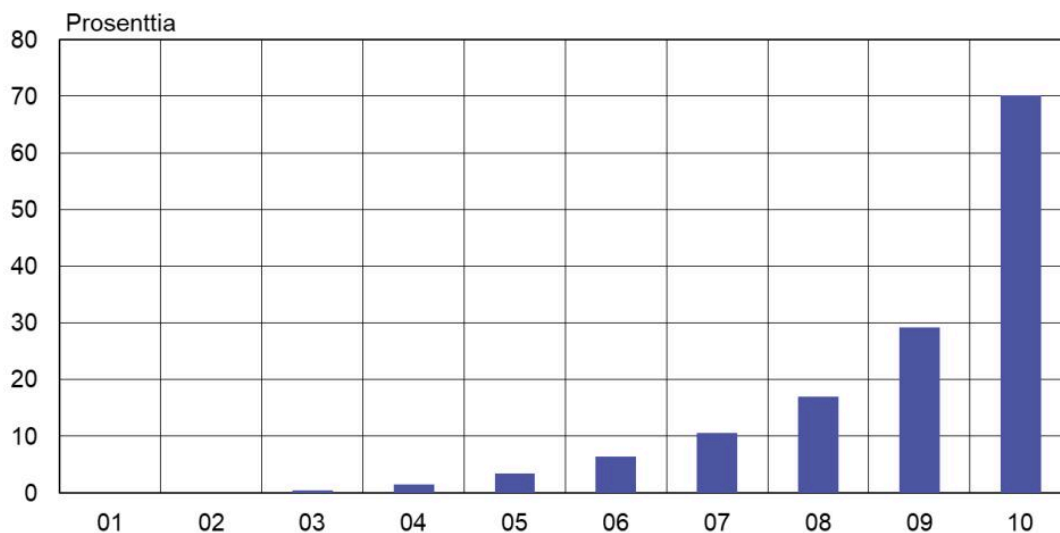
Lisäksi on hyvä huomata, että joillakin toimialoilla yritystuet muuttavat merkittävästi tuloksia. Etenkin kaksinumeroisella tasolla yritystukien merkitys yksittäisillä toimialoilla saattaa olla merkityksellinen yritysten kassavajeen kannalta.

Skenaario 2. Liikevaihto romahtaa – kulut pienenevät

Toisessa skenaariossa oletetaan, että yritysten liikevaihto supistuu samojen toimialakohtaisten tappioprosenttien mukaisesti kuin edellä, mutta yritykset sopeuttavat kulujaan puolet liikevaihtotappion suuruudesta.

Kuvio 2.

Yritysten kassavarat suhteessa liikevaihtoon

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.
eurojatalous.fi
22.4.2020

Kuviosta 2 havaitaan, että maksuvaikeuksiin joutuvien yritysten osuus jää merkittävästi pienemmäksi, kun yritykset pystyvät sopeuttamaan kustannuksia, mutta osuus on silti melko suuri. Vastaavasti kassavaje jää merkittävästi pienemmäksi kuin edellisessä skenaariossa (taulukko 3).

Tässä skenaariossa oletettu kulujen sopeuttaminen puolella liikevaihdon supistumisen määrästä on tarkoitettu havainnollistavaksi oletukseksi. Todellisuudessa kulujen sopeutuminen voi olla merkittävästi tätä suurempi tai pienempi, ja vaihtelee toimialojen ja yritysten välillä (riippuen esimerkiksi siitä kuinka työvoimavaltaista yrityksen toiminta on).

Taulukko 3.

Liikevaihdon menetysten vaikutuksia skenaariossa 2, miljoonaa euroa

<i>Toimiala</i>	<i>Toimialan liikevaihdon menetys-%</i>	<i>Toimialan liikevaihdon menetys, milj.eur/kk</i>	<i>Vajeyritysten kassa, milj. eur 1 kk</i>	<i>Vajeyritysten kassa, milj. eur 3 kk</i>

<i>Teollisuus</i>	40 %	-4 421	-739	-2 731
<i>Rakentaminen</i>	50 %	-1 510	-238	-926
<i>Kauppa</i>	50 %	-4 901	-951	-4 211
<i>Kuljetus ja varastointi</i>	40 %	-787	-102	-391
<i>Majoitus- ja ravitsemustoim.</i>	75 %	-435	-62	301
<i>Informaatio ja viestintä</i>	15 %	-262	-10	-40
<i>Kiinteistöalan toiminta</i>	15 %	-128	-13	-49
<i>Ammat ja tieteellinen toiminta</i>	30 %	-383	-30	-128
<i>Hallinnollinen toiminta</i>	30 %	-307	-28	-121

Toimialan keskiarvo yliarvioi kannattavuutta suuressa osassa yrityksiä

Yritysten väliset kannattavuuserot ovat suuria. Suuressa osassa yrityksiä kannattavuus on suhteellisen heikko, mutta harvat korkean kannattavuuden yritykset vetävät keskiarvoja ylöspäin. Tämä voi vääristää kuvaa keskimääräisestä yrityksestä ja johtaa virheellisiin päätelmiin yritysten tilasta.

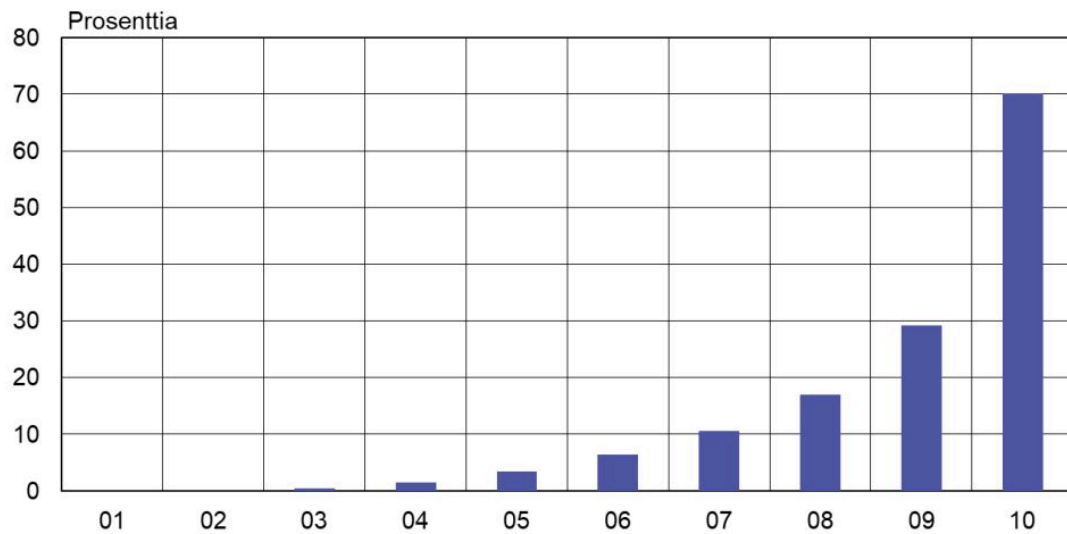
Yritysten välisillä eroilla on suuri merkitys. Kaikkiin toimialan yrityksiin osuva tuotantotappioita aiheuttava sokki, kuten meneillään oleva pandemiasokki, on merkitykseltään hyvin erilainen kannattavuudeltaan erilaisille yrityksille. Kun suhteellisen harvat yritykset ovat hyvin kannattavia samalla kun enemmistö yrityksistä on tuottavuudeltaan ja kannattavuudeltaan vain keskinkertaisia tai heikkoja, keskiarvoryrityksen kyky sopeutua sokkiin saattaa poiketa merkittävästikin yritysten enemmistön sopeutumiskyvystä.

Kuvioissa 3 ja 4 kuvataan yritysten kannattavuutta (käyttökate suhteessa liikevaihtoon) ja kassavaroja suhteessa (vuosittaiseen) liikevaihtoon desiileittäin. Etenkin kassavarojen osalta havaitaan, että valtaosassa yrityksiä kassavarat ovat hyvin pienet. Kuvioita tarkastelemalla

havaitaan että yritykset voivat olla keskenään hyvin erilaisessa asemassa kun liikevaihto äkillisesti putoaa. Ylimpien desiilien yritykset kestävät suhteellisen suuriakin liikevaihdon laskuja ennen kuin käyttökate tai kassat menevät negatiivisiksi. Suurella osalla yrityksiä maksuvaikeudet voivat kuitenkin tulla nopeasti vastaan.

Kuvio 3.

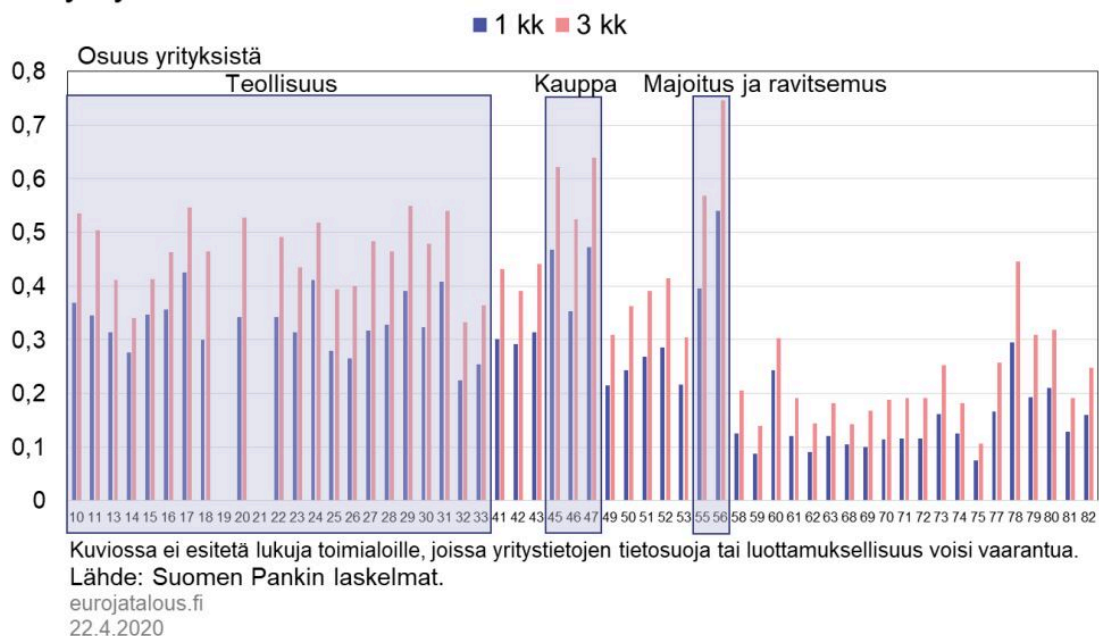
Yritysten kassavarat suhteessa liikevaihtoon

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.
eurojatalous.fi
22.4.2020

Kuvio 4.

Maksuvaikeuksiin joutuvien yritysten osuus kaikista toimialan yrityksistä

Harvat korkean kannattavuuden yritykset eivät vaikuta suoraan muiden yritysten kannattavuuteen, eivätkä siten vaikuta esimerkiksi niiden palkanmaksukykyyn. Yritysten hätärahoitusta ja tukea pohdittaessa tulisi siten huomioida, että esimerkiksi kannattavuuden tai maksukykyisyyden keskiarvoluvut saattavat aliarvioida ongelmien suuruutta.

Lopuksi

On syytä korostaa, että tässä muistiossa esitetyt laskelmat ovat herkkiä yritysten kannattavuuden ja kulujen mittareille sekä oletuksille sokkien ja kulujen (välituotekulut, työvoimakulut, vuokratulot jne.) sopeutumisen suuruudesta. Siten kvantitatiivisiin tuloksiin tulisi suhtautua varauksella. Yhteinen laadullinen piirre eri oletuksilla tehdyillä laskelmilla näyttäisi kuitenkin olevan yritysten kassatilanteen hyvin nopea heikkeneminen ja maksuvaikeuksien syntyminen varsin lyhyessä ajassa.

Sekä yrityksille suunnatut kyselyt että eri laskelmat viittaavat siihen, että yritysten rahoitusongelmat ja maksuvaikeudet ovat koronapandemian seurauksena suuria.

Ensiksi, yritysten kassatilanne heikkenee hyvin nopeasti ja maksuvaikeudet ovat vastassa varsin lyhyessä ajassa – kyse näyttäisi olevan enemmänkin viikoista kuin kuukausista. Siten riittävä

yri­tysten hätärahoitus- ja tukitoimilla on kiire. Tuen tai rahoituksen saamiseen liittyviä hallinnollisia viiveitä olisi saatava lyhennettyä ("Tuesta on hyötyä kun se on yrittäjän tilillä"). Jos tarveharkintaista yritystukea ei ehditä jakaa riittävän nopeasti, tulisi yritysten arviointikriteerien tai proseduurien yksinkertaistamista pohtia (esim. voiko yritys osoittaa jälkikäteen tarpeen, mahdollisuus tuen takaisinperintään kuten opintotuessa).

Toiseksi, suoran tuen tarve on todennäköisesti suuri. Yritysten halu tai uskallus ottaa lisälainaa voi olla suhteellisen vähäinen. Tähän vaikuttaa kyselytutkimusten mukaan suuri epävarmuus talouden näkymistä. On myös huomattava, että tuotantotappiot voivat jatkua pahimman kriisivaiheen jälkeenkin. Kannattavuus suuressa osassa yrityksiä on suhteellisen vaatimatonta, joten kriisilainojen takaisinmaksukyky voi olla näissä yrityksissä heikko. Julkisuudessa on keskusteltu myös hätärahoituksen suhteellisen korkeaksi nousevasta hinnasta, mikä voi vähentää yritysten halua turvautua siihen. Vaatimattoman kannattavuuden yrityksissä myös maksujen lykkääminen saattaa monilla yrityksillä lähinnä siirtää ongelmia joillakin kuukausilla eteenpäin.

Viitteet

1. Maksuvaikeuksiin on Suomen Yrittäjien kyselyn (27.3.2020) mukaan joutunut 23 % yrityksistä. EK:n kyselyssä (1.4.2020) 18 % yrityksistä arvioi olevansa vaarassa ajautua konkurssiin koronakriisin vuoksi, ja Keskuskauppakamarin kyselyyn (30.3.2020) vastanneista yrityksistä 34 % arvioi konkurssiriskin kasvaneen. Business Finlandin kyselyssä (30.3.2020) 80 % arvioi epidemian heikentävän yrityksen rahoitustilannetta. Suomessa koronaviruspandemia ja sen torjuntatoimet ovat myös jo nyt aiheuttaneet vakavia häiriöitä yritysten ja kokonaisten toimialojen globaaleihin arvoketjuihin (Etlä 26.3.2020). ↑
2. Ks. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2020/artikkelit/skenaarioita-suomen-talouden-kehityksesta-lahivuosina/>. ↑
3. Puttonen, Vesa & Valtteri, Heikkala & Omar Khary, 2020. "Case korona: Kassatilanne ravitsemus- ja majoitustoimialoilla". Aalto-yliopisto, Rahoituksen laitos. ↑
4. Makrotoimialoilla tarkoitetaan tässä artikkelissa Toimialaluokituksen (2008) pääluokituksen toimialoja (esim. teollisuus, rakentaminen jne.), ↑
5. Competitiveness Research Network (CompNet) on vuonna 2012 perustettu kilpailukykyyn keskittyvä kansainvälinen tutkimusverkosto. Vuoden 2018 aineisto ei ole vielä valmistunut. Koska tämän artikkelin tarkoituksena on esittää suuntaa antavia laskelmia, siitä, että aineisto ei ole tuorempi, ei ole suurta haittaa. ↑
6. Aineisto sisältää toimialat 10–63 ja 68–82, jolloin tarkastelusta on jätetty pois mm. alkutuotanto, rahoitussektori sekä toimialoja joissa julkinen sektori ovat keskeisessä asemassa. Tarkempia tietoja toimialoista ks. <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/>

toimiala/001-2008/index.html. †

7. Tässä yksinkertaistetussa laskelmassa on käyttökätteen laskennassa jätetty erikseen huomioimatta liiketoiminnan muut kulut sekä valmistevarstojen lisäys/vähennys, koska niitä ei ole eritelty CompNet aineistossa. †
8. ”Käteisvarat” – muuttuja perustuu verottajalle ilmoitettuun varallisuuslaskelmaan, jossa ilmoitetaan yhtiön käteiset kassavarat sekä pankissa olevat talletukset, sijoitusvarat ja valuuttavarat. ”Käteisvarat” on niistä laskettu summa. †
9. Tässä laskelmassa on käytetty samoja oletuksia toimialoittaisista tuotantotappioprosenteista kuin Suomen Pankin laskelmissa lähivuosien talouskehityksestä, ks. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2020/artikkelit/skenaarioita-suomen-talouden-kehityksesta-lahivuosina/>. Oletukset perustuvat harkintaan sekä 2.4.2020 saakka käytettävissä olleisiin tilastotietoihin ja selvityksiin Suomesta (ml. yrityskyselyt), Euroopasta ja Aasiasta. †
10. Puttonen ym. (26.3.2020) Matkailu- ja Ravintolapalvelut (MaRa) ry:lle tekemien skenaariolaskelmien mukaan majoitus- ja ravitsemustoimialalla noin 39–50% yrityksistä ajautuu pandemian seurauksena maksuvaikeuksiin ilman ulkopuolista apua ensimmäisen kuukauden aikana liikevaihdon romahtamisen jälkeen. Ensimmäisen kuukauden kohdalla alalle syntyvä kassavaje on heidän laskelmien mukaan kokoluokaltaan 176 – 314 miljoonaa euroa. Laskelman rajumpi skenaario perustuu oletukseen liikevaihdon 80 % romahtamisesta ilman kulujen pienenemistä. Lievemmillä oletuksilla, kun myös kulut sopeutuvat osittain, vaikutusarvio pienenee. †

Asiasanat

korona, koronaviruspandemia, maksuvaikeudet, yritykset